

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3 Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Intézet
1.4 Szakterület	Zene
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Zenepedagógia / Zenetanár – Licenciátus zenében

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Összhangzattan (Armonie) 3.						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. habil. Coca Gabriela – előadótanár						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. habil. Coca Gabriela – előadótanár						
2.4 Tanulmányi év	3	2.5 Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	DoméniumT.

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					5
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					5
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					5
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					5
Vizsgák					3
Más tevékenységek: Műelemzések, különböző korális dallamok harmonizálása, korál-elemzések					5
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	28 (2x14 hét)				
3.8 A félév össz-óraszám	70				
3.9 Kreditszám	3				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> Zeneelméleti előképzés, a kulcsok és hangjegyek ismerete
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> Kottaismeret, logikai készség

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> az előadóterem zongorával való felszereltsége, valamint tábla, kréta, szivacs megléte
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> megfelelő kottatár megléte a könyvtárban, megfelelő példányszámban, vagy a kották sokszorosítási lehetősége, a szeminárium terem zongorával való felszereltsége, valamint valamint tábla, kréta, szivacs megléte

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> – Az összhangzattan, mint a zene függőleges dimenziójának meghatározó eleme, technikai alap szaktantárgy. Elsődleges helye van a zenei szaktantárgyak között. Az összhangzattan elemeinek a megtanulása és később a tanítása külön figyelmet igényel a diákok részéről, mint jövőendő tanárok. Az összhangzattan megtanulása a gyakran használt akkordikus készlet elsajátításában rejlik, úgy egyszerű harmonizálás keretében, mint pedig komplexebb feladatokban. Ez a folyamat szükségessé teszi a harmóniai összefüzesek alapszabályainak ismeretét.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - Az elsajátított elméleti és gyakorlati ismereteket a hallgatók alkalmazni tudják a műelemzéseik és zenei előadásai során. A harmonizálás szabályainak ismerete hozzá segíti a diákokat a zenei művek megértéséhez. Úgyszintén, az elsajátított ismeretek által a diákok (jövőendő tanárok) képesek lesznek maguk is monodikus műveket harmonizálni, korálfeldolgozásokat készíteni, és önálló harmonizálásokat készíteni. Mindenek a tanításban is hasznát veszik, jobban ösztönözve a diákokat azzal, hogy a tanár által kimondottan számukra komponált kicsi kórusműveket, harmonizációkat adhatnak elő csoportosan, színpadon, vagy zeneórán. Ugyanakkor ösztönzően hat a diákokra alkotás szempontjából is, olyan értelemben, hogy ők maguk is megpróbálhatnak kicsi műveket komponálni egymásnak, és nem csak a készen meglévő zeneművekkel foglalkozni.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A tantárgy általános célkitűzése az, hogy a diákokat megtanítsa a harmóniak összefüzesének szabályaira. A tantárgy keretében szorgalmazzuk a diatonikus, tonális összhangzattannal kapcsolatos összes alap információ elsajátítását. Ezeknek az ismereteknek a bővítését a diatonikus harmóniai keret kiszélesítésével érjük el, a kromatikus (modulációs), valamint a modális harmónia rend felé.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> A tantárgy sajátos célkitűzése a diákokat ösztönözni a saját alkotások létrehozására, korális dallamok harmonizációjára, valamint egy-egy mű harmóniai és tonális világához való analitikus megközelítésére, annak harmóniai és tonális felépítési logikájának megértésére.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
4. fejezet: A DIATONIKUS MODULÁCIÓ	Magyarázat, példák elemzése	
4.1 A moduláció jelensége		
4.2 Közös akkordok egy kvint távolságra lévő, és paralel hangsorok között	Magyarázat, példák elemzése	
4.3 Közös akkordok két kvint távolságra lévő hangsorok között	Magyarázat, példák elemzése	
4.4 Közös akkordok több kvint távolságra lévő hangsorok között	Magyarázat, példák elemzése	
4.5 A közvetítő hangsorok szerepe a modulációban	Magyarázat, példák elemzése	
4.6 A moll szubdomináns akkord	Magyarázat, példák elemzése	
5. fejezet: KROMATIKUS ÖSSZHANGZATTAN	Magyarázat, példák elemzése	
5.1 Alterált átfutó-, váltó-, és késleltető hangok		

5.2 A mellékdominánsok szerepe a kromatikus modulációban	Magyarázat, példák elemzése	
5.3 Kromatikus moduláció közös akkordal	Magyarázat, példák elemzése	
5.3.1 A nápolyi szext-akkord	Magyarázat, példák elemzése	
5.3.2 A IV. fokú bővített szext, illetve kvintszext akkord	Magyarázat, példák elemzése	
5.4 Enharmónikus modulációk bővített szext, illetve kvintszext akkord által	Magyarázat, példák elemzése	
5.5 Enharmónikus modulációk a VII ⁷ szűkített négyeshangzat által	Magyarázat, példák elemzése	
5.6 A kromatikus szekvencia	Magyarázat, példák elemzése	

Könyvészet:

Terényi Ede – Coca Gabriela, *Armonie (Összhangzattan)*, Gh. Dima Zeneakadémia, Kolozsvár, 2000, 64-139. oldal

+ Bárdos Lajos, *Modális harmóniak*, Zeneműkiadó, Budapest, 1979.

Szelényi István, *A romantikus zene harmóniavilága*, Zeneműkiadó Vállalat, Budapest, 1965.

Terényi Ede, *The Harmony of the Modern Music (1900-1950)*, Grafycolor kiadó, Kolozsvár, 2006.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
4. fejezet: A DIATONIKUS MODULÁCIÓ		
4.1 A moduláció jelensége	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
4.2 Közös akkordok egy kvint távolságra lévő, és paralel hangsorok között	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
4.3 Közös akkordok két kvint távolságra lévő hangsorok között	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
4.4 Közös akkordok több kvint távolságra lévő hangsorok között	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
4.5 A közvetítő hangsorok szerepe a modulációban	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
4.6 A moll szubdomináns akkord	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
5. fejezet: KROMATIKUS ÖSSZHANGZATTAN	Összhangzattani	

5.1 Alterált átfutó-, váltó-, és késleltető hangok	gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
5.2 A mellékdominánsok szerepe a kromatikus modulációban	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
5.3 Kromatikus moduláció közös akkordal	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
5.3.1 A nápolyi szext-akkord	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
5.3.2 A IV. fokú bővített szext, illetve kvintszext akkord	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
5.4 Enharmónikus modulációk bővített szext, illetve kvintszext akkord által	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
5.5 Enharmónikus modulációk a VII ⁷ szűkített négyeshangzat által	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
5.6 A kromatikus szekvencia	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
<p>Könyvészet:</p> <p>Terényi Ede – Coca Gabriela, <i>Armonie (Összhangzattan)</i>, Gh. Dima Zeneakadémia, Kolozsvár, 2000, 64-100 oldal (Gyakorlatok):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A diatonikus moduláció (88 - 99. gyakorlat), in: Terényi Ede – Coca Gabriela, <i>Armonie (Összhangzattan)</i>, Gh. Dima Zeneakadémia, Kolozsvár, 2000, 164-166. oldal 2. Kromatikus összhangzattan (100 – 115. gyakorlat), in: Terényi Ede – Coca Gabriela, <i>Armonie (Összhangzattan)</i>, Gh. Dima Zeneakadémia, Kolozsvár, 2000, 167-172. oldal 		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Az iskolai zenetanításban a zenetanár számára elkerülhetetlen a kottával való kapcsolat, úgy a zeneművek megismertetésében a tanulókkal, mint pedig a zenei gyakorlatban – kóruséneklés, hangszerjáték tanítása során.
- A zenei művek felépítési logikájában a hangnemek, harmóniai összefűzések felismerése, elemzése

készsége elengedhetetlen, mivel a zenei formának egyaránt van vízszintes dimenziója (polifónia), és függőleges dimenziója (harmónia). Egy zenei mű logikájának az áthatolásában nélkülözhetetlen annak tonális és harmóniai struktúrájának felfedezése és megértése. Mindezek ismerete elősegíti a zenei művek minőségi előadását is, és minőségi oktatását. A minőségi előadásokat, valamint a minőségi oktatást minden zenei közösség, és minden szakmai egyesület, oktatási intézmény elvárja.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A vizsgára való jelentkezés feltétele a kurzusok látogatása. A megjelölt anyag ismerete. Pótolási lehetőség pótszeszióban. Plagizálás, vagy vizsgán való csalás következménye az adott vizsgaidőszakban a vizsgáról való kizárás. Óvás megoldása: az írásbeli dolgozat újraértékelése.	Kurzusok: Részvizsga a vonatkozó elméleti anyagból, írásbeli teszt formájában	50%
10.5 Szeminárium / Labor	Szeminárium feladatok: Minimum 8 ütemes feladat (basszus vagy szoprán szólam) megharmonizálása J.S. Bach – Négyszólamú Korál-elemzés, a tanult elemek felismerése - A szemináriumokon való aktív részvétel figyelembevétele	- Elbírálási kritériumok: elméleti anyagismeret, helyes harmonizálás és akkord összefűzés-elemzés	50%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> A leadott és a kurzusban megtalálható elméleti anyag ismerete, valamint a kurzusban levő gyakorlatok elfogadható szintű megoldása (harmonizálása, elemzése). 			

Kitöltés dátuma

2021. szeptember 18.

Előadás felelőse

Dr. habil. Coca Gabriela előadótanár

Szeminárium felelőse

Dr. habil. Coca Gabriela előadótanár

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2021.09.23

Intézetigazgató